

СЕКЦІЯ 4

Міжнародний та національний досвід організації, функціонування та розвитку аудиту

УДК 657

Глоба А.О., здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Науковий керівник: **Гнедіна К.В.**, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ

Ключові слова: аудит, аудиторські послуги, якість аудиту, управління якістю аудиту фінансової звітності, ризику якості, система управління якістю.

Забезпечення якості аудиторських послуг в сучасному світі є актуальним питанням, оскільки воно стосується довіри громадськості до результатів аудиту. Постійні зміни у господарському середовищі, включаючи глобалізацію і технологічний прогрес, вимагають від аудиторів оновлення знань і підходів. Регуляторні вимоги до аудиторської діяльності постійно змінюються, що створює виклики для забезпечення якості аудиту. Дослідженню питань забезпечення якості аудиторських послуг присвячені наукові праці таких вчених, як: Білуха М.Т., Бутинець Ф.Ф., Голов С.Ф., Грінько А.П., Кірейцев Г.Г., Кужельний М.В., Кузьмінський А.М., Лінник В.Г., Огійчук Н.Ф., Пушкар М.С., Рядська В.В., Сопко В.В., Сук Л.К., Янчева Л.М. та багатьох інших.

Забезпечення якості аудиторських послуг є важливим аспектом діяльності будь-якої аудиторської фірми. Висока якість аудиту дозволяє підприємствам та стороннім зацікавленим сторонам отримувати надійну інформацію про фінансовий стан та операційну діяльність підприємства. Якість аудиторських послуг вимагає професійності, об'єктивності та дотримання високих стандартів.

Забезпечення якості аудиторських послуг можливе через запровадження нормативних базових вимог та внутрішніх регламентів щодо формування системи управління якістю в аудиторських фірмах. Нормативні базові регламенти формуються на перших двох рівнях регулювання аудиторської діяльності (I - законодавче регулювання (державний рівень), II - нормативно-методичне регулювання, контроль (рівень професійних організацій), а розробка та запровадження системи управління якістю здійснюється на третьому рівні (III - внутрішнє регулювання аудиторських організацій (рівень суб'єктів аудиторської діяльності) [1].

У «діловому світі» важливим питанням є якість аудиту, адже стабільність та постійний розвиток як окремого підприємства, так і економіки країни загалом залежить від конкретних результатів аудиту та його якості. Оцінка якості аудиту має на меті досягнення заданих параметрів якості його елементів, окремих етапів і всього процесу загалом [2].

При формуванні системи управління якістю необхідно ідентифікувати ризики якості (таблиця 1). Професійне судження допомагає фірмі визначити, чи є ризик ризиком якості, і засновується на дослідженні фірмою того, чи існує обґрунтована ймовірність виникнення ризику, і чи може цей ризик, окремо або в поєднанні з іншими ризиками, негативно вплинути на досягнення однієї або декількох цілей якості [3].

Управління якістю не є окремою функцією фірми - це інтеграція культури, що демонструє відданість якості, зі стратегією, операційною діяльністю і бізнес-процесами фірми. Комплексна розробка системи управління якістю, операційної діяльності та бізнес-процесів фірми може сприяти гармонійному підходу до управління фірмою та підвищенню ефективності управління якістю [3].

Огляд потенційних ризиків якості відповідно до МСУЯ 1 [3]

<i>Приклади розуміння фірмою умов, подій, обставин, дій або бездіяльності, які можуть негативно вплинути на досягнення цілей якості</i>	<i>Приклади можливих ризиків якості</i>
Стратегічні та операційні рішення і дії, бізнес-процеси і бізнес-модель фірми: загальні фінансові цілі фірми сильно залежать від обсягу послуг, що надаються фірмою та не входять в сферу дії цього МСУЯ.	У контексті управління та керівництва це може призвести до виникнення низки ризиків якості, а саме: - ресурси розподіляються таким чином, щоб послуги, що не входять до сфери дії цього МСУЯ, були пріоритетними, і це може негативно вплинути на якість завдань в рамках цього МСУЯ; - рішення про фінансові та операційні пріоритети не повністю або не належним чином враховують важливість якості при виконанні завдань в рамках цього МСУЯ.
Характеристики та стиль управління керівництва: фірма – це невелика фірма з декількома партнерами із завдання, що мають загальні повноваження.	У контексті управління та керівництва це може призвести до виникнення ряду ризиків якості, а саме: - обов'язки керівництва і відповідальність за якість чітко не визначені і не розподілені; - дії та поведінка керівництва, які не сприяють підвищенню якості, не ставляться під сумнів
Складність та операційні характеристики фірми: фірма нещодавно завершила злиття з іншою фірмою.	У контексті ресурсів це може призвести до виникнення ряду ризиків якості, включаючи: - технологічні ресурси, що використовуються двома об'єднаними фірмами, можуть бути несумісні; - команди із завдання можуть використовувати інтелектуальні ресурси, розроблені фірмою до злиття, які більше не відповідають новій методології, що використовується новою об'єднаною фірмою

До прикладів недоліків, пов'язаних з іншими аспектами системи управління якістю належать:

1) процес оцінки ризиків фірми не дозволяє виявити інформацію, що вказує на зміни в характері і обставинах фірми і її завдань, а також на необхідність встановлення додаткових цілей якості або зміни ризиків якості або дій у відповідь;

2) процес моніторингу та виправлення фірми не розроблений чи не впроваджений таким чином, щоб:

➤ надати доречну, достовірну та своєчасну інформацію про розробку, впровадження та функціонування системи управління якістю;

➤ дозволити фірмі вчиняти відповідні дії для реагування на ідентифіковані недоліки таким чином, щоб недоліки виправлялися своєчасно;

3) особа (особи), на яку (яких) покладено кінцеву відповідальність та підзвітність за систему управління якістю, не проводить щорічну оцінку системи управління якістю [3].

Слід зазначити, що саме головний виконавчий директор фірми або керуючий партнер фірми несе відповідальність за розробку та функціонування системи управління якістю.

Для побудови ефективної системи контролю за якістю аудиторських послуг в Україні необхідно виконання таких вимог:

1) систематичний і постійний моніторинг якості аудиторських послуг повинні здійснювати всі суб'єкти аудиторської діяльності;

2) дотримання суб'єктами аудиторської діяльності професійних стандартів, чинних законодавчих і нормативних вимог, положень Кодексу професійної етики;

3) запозичення досвіду інших країн в галузі аудиторських послуг [4].

Отже, забезпечення якості аудиторських послуг є важливим аспектом, оскільки аудиторські послуги є ключовим інструментом для перевірки фінансової звітності підприємств, а їх висока якість та точність є обов'язковими вимогами. Забезпечення якості аудиторських послуг вимагає від аудиторських фірм та професіоналів використання сучасних методів та стандартів для забезпечення надійності та незалежності проведеного аудиту. Послуги, які відповідають високим стандартам якості, сприяють покращенню фінансової прозорості та впевненості інвесторів, клієнтів і суспільства в достовірності інформації, що міститься у фінансовій звітності підприємств. Розробка та впровадження сучасної системи управління якістю на вітчизняних аудиторських фірмах виступають необхідним та важливим чинником забезпечення якості аудиторських послуг.

Список використаних джерел: 1. Єременко Д.В. Якість аудиторських послуг в Україні URL: <https://magazine.faaf.org.ua/yakist-auditorskih-poslug-v-ukraini.html> (дата звернення 22.10.2023) 2. Разборська О.О., Пудкалюк Х.О. Якість аудиторських послуг в Україні. *Економічний аналіз*. Тернопіль, 2018. Том 28. № 4. С. 67-75. URL: <http://surl.li/njzsm> (дата звернення 22.10.2023) 3. Міжнародний стандарт управління якістю 1 (МСУЯ 1) «Управління якістю для фірм, що виконують аудити чи огляди фінансової звітності, або інші завдання з надання впевненості чи супутніх послуг». URL: <http://surl.li/imwke> (дата звернення 22.10.2023) 4. Драчук В.Ю. Контроль якості аудиторських послуг в Україні: проблеми та шляхи вирішення. URL: <http://surl.li/njzrm> (дата звернення 22.10.2023).

УДК 657

Губко О.В., здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Науковий керівник: **Гнедіна К.В.**, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ В АУДИТІ

Ключові слова: *аудит, аудитор, застосування, штучний інтелект, перспективи.*

Штучний інтелект - це галузь комп'ютерних наук, яка вивчає створення систем, здатних виконувати завдання, які зазвичай вимагають інтелектуальних здібностей людини [1]. Ця технологія базується на ідеї розвитку комп'ютерних програм та алгоритмів, які наділені здатністю до навчання та адаптації до нових ситуацій. Штучний інтелект має безліч застосувань у сфері економічної діяльності, в тому числі використовується у аудиторській сфері [1].

До напрямів застосування штучного інтелекту в сфері економіки належать:

- прогнозування: штучний інтелект може аналізувати велику кількість даних для прогнозування економічних тенденцій (наприклад, він може допомогти прогнозувати попит на товари та послуги, коливання цін на фінансових ринках, інфляцію тощо);

- фінанси: штучний інтелект може бути використаний для автоматизації фінансового аналізу, управління портфелем, ризик-менеджменту та прийняття рішень щодо інвестицій;

- аналітика: штучний інтелект може допомогти визначити цільову аудиторію, персоналізувати маркетингові кампанії та прогнозувати результати рекламних заходів;

- логістика та управління ланцюжком постачання: штучний інтелект може оптимізувати логістику, допомагаючи управляти запасами, маршрутизацією та розподілом товарів у ланцюжку постачання;

- клієнтське обслуговування: штучний інтелект може використовуватися для автоматизації обробки запитів від клієнтів через чат-боти та віртуальних асистентів, забезпечуючи швидку та ефективну підтримку;

- роботизація бізнес-процесів: штучний інтелект може автоматизувати багато рутинних завдань у бізнесі, зменшуючи витрати та підвищуючи продуктивність [2].

Застосування штучного інтелекту сприяє покращенню ефективності та точності рішень у економічній сфері, а також знижує ризики та оптимізує використання ресурсів, що дуже важливо для такої сфери, як економіка. У результаті цього бізнеси можуть зростати та розвиватися швидше та з меншими витратами [3].